

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 21. 05. 2020 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Жирков О. Г. – студент 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Мицко І. І. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 **політико-правові та соціально-економічні виміри** : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 3 червня 2020 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2020. 143 с.

УДК 321(477)(063)

Місюк Ю. В.,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ЮВЕНАЛЬНЕ ПРАВО В УКРАЇНІ

Починаючи з часів Стародавнього Риму існувало це поняття, так як проводилися Ювеналії, тобто святкування на честь богині Ювенти, яка вважалася покровителькою юності та молоді. На даний час проблематика не втратила своєї актуальності, адже проблеми, які стосуються прав дітей, мають вирішуватись на найвищому конституційному рівні, тому й існує ювенальне право.

Ювенальне право – це комплексна галузь українського права, що є ціннісно орієнтованою системою матеріальних, процесуальних та організаційних правових норм, спрямованих на забезпечення виживання, розвитку та соціалізації дитини, шляхом закріплення особливого статусу дитини як суб'єкта права, встановлення компетенцій інших суб'єктів права, зобов'язаних опікуватися справами дітей, і регулювання відносин, одним із учасників яких є дитина.

Як і будь-яка галузь права ювенальне право має суб'єкт, але особливістю суб'єктного складу ювенально-правових відносин є те, що одним з їх учасників виступає дитина (неповнолітній), яка безпосередньо, тобто особисто бере участь в них, так і опосередковано - через законних представників (батьків, опікунів та державні органи).

Первинною складовою будь-якої галузі права є правова норма. Норма ювенального права - загальнообов'язкове, формально-визначене правило поведінки, встановлене державою, яке покликане самостійно здійснювати охорону прав неповнолітнього (або посилювати дію інших правових норм) і регулювати специфічні за своїм змістом суспільні відносини (ювенальні правовідносини), формує правовий статус неповнолітнього як учасника цих правовідносин, встановлює механізми правового захисту неповнолітніх, а також визначає

повноваження і принципи діяльності системи органів та установ, які реалізують та охороняють права та законні інтереси неповнолітніх (органи ювенальної юстиції).

Формування ювенального законодавства певною мірою є програмним кроком законодавця, оскільки українське суспільство, яке ще не прийняло як

свою власну цінність категорію прав людини в цілому, поки що не готове ані до прийняття (принаймні повною мірою) системи прав дитини, ані, тим більше, до усвідомлення та належного виконання обов'язків особи, сім'ї, суспільства, держави щодо дитини. Саме тому, на наш погляд, серед функцій ювенального права на перший план зараз виступають загальносоціальні, а не спеціальноюридичні функції права. Вони покликані творити підвалини для складання системи власне юридичних засобів реалізації та захисту прав дитини [1, с.182].

Дане право межує з цілим рядом галузей права: міжнародним, конституційним, цивільним, сімейним, трудовим, адміністративним, кримінальним, кримінально-виконавчим, цивільно-процесуальним, кримінально-процесуальним. І це не випадково, бо предметом цієї галузі права є особливі правові відносини, за участю неповнолітніх, які регулюються багатьма галузями права. Норми ювенального права наявні як у нормативно-правових актах, що регулюють виключно відносини, одним із суб'єктів яких є дитина (Закон України «Про відпочинок та оздоровлення дітей»), так і в галузевих законодавчих актах (наприклад, норма ЦК України щодо часткової та неповної цивільної дієздатності). Об'єднання ювенальних норм в єдиний кодифікований акт є не можливим, так як він буде занадто великим, тому що регулювання ювенальних відносин має охопити головні сфери соціального буття дітей.

Наразі, Україна робить зрушення в удосконаленні ювенального права. Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо неповнолітніх підготувала пілотний проект програми відновного правосуддя для неповнолітніх на базі системи надання безоплатної правової допомоги. Програма

відновлення ґрунтується на відновних підходах у кримінальних провадженнях і має на меті максимально раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу.

Програма застосовується у випадках вчинення неповнолітніми злочинів невеликої та середньої тяжкості і передбачає зустріч неповнолітнього з потерпілими за участі медіатора з метою забезпечення відшкодування завданої шкоди та примирення сторін [2].

Також у плані дій – формування Реєстру медіаторів з числа адвокатів, які пройшли навчання та залучатимуться до реалізації пілотного проекту, розроблення Методики щодо оплати послуг адвокатів-медіаторів із відповідною звітністю і підписання Наказу Міністерства юстиції України про реалізацію пілотного проекту щодо застосування «Програми відновлення». Учасниками програми є: прокурори, медіатори, працівники органів пробації та працівники регіональних центрів БПД.

Отже, ювенальне право покликане створювати економічні, правові, організаційні, соціальні умови для життєзабезпечення молодого покоління, підвищення якості його життя та бути соціально- правовою підтримкою.

Література

1. Крестовська Н. М. До питання про функції ювенального права. Актуальні проблеми держави і права. 2003. Вип.21. С. 180-185.
2. Презентовано програму відновного правосуддя для неповнолітніх. <https://ukrainepravo.com/news/ukraine/prezentovano-proekt-programy-vidnovlennya-dlya-nepovnolitnikh-pravoporushnykiv/> (Дата звернення: 02.04.20)